

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 26. Zettortdeenâ 28. Subni 1851.

Atkal kas no jauna!

Daschus sakkamus wahrduš redsejis, lassijis un dsirdejis, ne atzerrohs scho trahpijis fur lassamu; warr buht tapehz, ka schis pee teem nelahga sakkameem wahrdeem kriht. Zo ja netiklis, kas ne wis rahjeenu, bet ihsti strahpi buhtu pelnijis, pamahzihts tohp, tad tahds tahs daschlahrtigas pamahzišchanas kaudamees zeeni isfaukt: Atkal kas no jauna! Zapat, ka dsebrajam jeb brammanim no winnu nedarbeem nelaimigš notikkums jalaiš pa weenu auzi eekschâ, tad schahdi zeeni ar kuste-damahm azzim un plattu mutti isfaukt: "Atkal kas no jauna!" Zikpat arri wezzu laiku buhšchanas mihtotajeem tas jau minnehts sakkams wahrds irr pasihstams un eerastš. Ir schi 1851ma gadda kalendera lassitaju dohmas un walloda no ta tahlu ne noščkeebjahš: jo rettais tik atdohd to luhpu gohdu, kam gohds ihsti nahkash: johtschu rettais wehl, kas at-rassees zeenijamam rakstitajam to peenahlamu gohdu nodohduš wianna padohmeem pallausidams un tâ darridams. — Weens ohtrs runna: Rabbi gan buhtu; bet fur to nemfim? Kaut zeenigš rakstitais, pirms muhs labbakas un leelakas ehkas pamahzija buhweht, no meschu waldischanas preeksch mums tohs kohkus tabdas leelas un ruhmigas ehkas zelt, apgahdajis; ir tahs paschas semmas un masas ehzinas pawezzam kohku trubkuma deht ne spehjam ap-kohpt, ko tad lai nu dohmajam us leelakahm? Dresch zettorts fakka: S, tas jau pahleezigi teikts, isfmeijohht, ne wis mums par labbu! Wehs jau tatschu bes swenga namma turwumâ ne warram buht!

Upkluftat ar sawu wallodu mihtakee, un ne nemmeet par launu, kad pehz juhsu muttes ne runnaschu! Sums taisniba irr, arri ne! Ra zetas meschu waldischanas deht ne warrat

leelas un ruhmigas sawas ehkas zelt, ne ween talabb, ka paschai ehkai jau us stendereem truhktu balku ko uslaist; bet arri talabb, ka ne weens meschakungš wairak mallas preeksch dedsinaschanas jums jau ne dohs, kâ 2 assis par gaddu, lai juhs wehl jo rahditut wiannam sawu ehku wianna muischai weenâ leelumâ effoschu,*)— irr jums taisniba! Bet atkal, ka sawas ehkas pehz kahrtas usbuhweht, skaidras no ahr- un eekschpuffes, wiš-wairak istabu, nammu un lambari skaidru no trawkeem, duhmeem, muischeem (mehfleem), fuhdeem, dubteem un lohpeem lihds ar sehtas plazzi, skaidru turreht, ne effohht par labbu — new Sums taisniba! — Kam gan zuhkas buhšchana derriga warr buht, kâ tiklai flinkim? Wišs kas ween balts un skaidrs usstattams, tur arri swedri tezzejuschi!

Zo warr teescham fazzihht: ja kahdâs mahjâs, kahdâ nowaddâ spohdriba redsama, tur irr tikluschi un us wišsu labbu samannigi laudis! Zurprettim, ja kahdâs mahjâs jeb wišâ nowaddâ zuhkas buhšchana redsama, tur irr flinki un us wišsu labbu eemigguschis laudis! Zuhka ta zeeni ir wišsu nejaukaka swengi wahr-titees, un ja to dsihsi no tur ahrâ, tad neganti ruhž un kwinkst; un sargees tiklai ka schi tewi schaurâ weetâ mukdama ne trahpi, tad tewim strihpainas jeb sneega baltumu biffes

*) Woi wezzôs laids arri tabda mescha aisleegschana bijuse? Ne! Meschâ brauze, zitte, wedde mallu un balkus fur un zil katre gribbeja, un kungi ne leedse balkus, kad tik isluhde. Kâlabbad tad nu wezzôs laids kahdas masas buhdinas un ne gohbi-gus nammas taisija? Arbidi skaidri: Slinkuma deht! Kâlabbad Zelgawas uppineeki, Schuhst-neeki, fur mescha nam, tabdas leelas ehkas zelt? Tadeht, ka teem zuhkas buhšchana wairs ne patihk.

warretu buht, schi jau fawu dafku tew peeliks; un ja ne gribbi winnas wahrdu nest, eij masgajees!

Somehr dauds mahjäs zuhkas ar laudim pa weenu weetu miht; ja ne wairak, kà kalenderis fakka: zuhka irr ta pirma, kas daschäs mahjäs durwju preekschà sagaida. Kad nu tabdà istabà ee-eet, kur zuhka par durwju fargu, kà tur gan isstattahs? Kà jau flinku mahjäs! Istabas bes grihdahm ar netihribas kahrtu, warr buht, par deenu weenu reisu un to paschu tà pawirfu pahrslauzita; pabenkis is pa-gultòs slohta, warr buht, par gaddu 2 woi 3 reises naw sneegusi, itt kà tur selts buhtu noglabbahts. — Kad nu paschà istabà tik ween tahs staidribas, tad jau warr dohmaht, kà ais durwim un sehtas plazzi jo wiffada nekahr-tiga buhschana atrohnama. Saunu kohzinu jeb kahpostu ne usaudsefi, kamehr kasa, tà fak-koht, dahrsneeks tewim buhs! Tapat ir jau-kumu eeksch mahjahm ne eeraudsifi, kamehr ween wehl zuhku satikfi pee namma durwim kà par waktneezi liktu. Un durwis fargahnt winnai arri ne aisleegfi, kamehr ehkas tà buhwetas un wehl us preekschu buhwets, kà taggad dauds weetàs redsams: laidars nammam paklahnt un zuhku stallis wehl jo klahnt; ja, daschäs mahjäs appaksch weena jumta ar istabu, — un ir wehl pee pat lohga, kur labbal kristohs pukkes us jaukahn dohbehm stahdiht un kohpt, kas itt sawadu smakku dohtu ne kà zuhkas, un kas ruhps eestrigguscham atgahdinatu daschlahnt Pestitaja wahrduš Matteüsa Stà nodakà: „Mahzaites pee pukkehmlaukà, kà tahs aug. Tahs ne strahda, neds arri wehrpj. Somehr es jums falku, kà ir Salamans wiffà sawà gohdibà tà newa bijis apgehrbts, kà weena no tahm. Sa tad Deews to sahli wirs lauka tà apgehrbj, kas schodeen stahw un rihtà krahni tohp eemesta, ne buhtu tad winsch jums dauds wairak darrijis? Uk juhs mas-tizzigi!!“

Kad fazzitu: Ko tad pukkes kohpsim, neba mehs effim lungi! — Ehrms! woi tad lungeem ween par preeku pawassari Deews to pasauli ar sahlehm, pukkehmlaukà un kohkeem puschkojis, jeb preeksch wisseem saweemzilwekeem? — Pol-

leeretäs istabas leetas, leeli brangi speegeti, tehj- un kappiju kannas ar parzellanu traukeem irr lungu leetas un semneekam par saunu un ne waijadfigas; bet balti masgati krehli (kraggi), lohgu flengi un staidras glahsu ruhtes, galbi, benki un ja mas feschas reises gaddà berstas grihdas un durwis; allaschin no muisehem (mehsleem) tihrs istabas plahns (grihda), kà arri ais abbahm durwim ahra puffè labbi patahtu staidriba, irr semneekam eespehjams — leeis labbums, gohds un waijadfiba!

Schehligais Keisers un zeenigi lungi irr pahre Kurssemneekem tik kohpti gahdajuschu un wehl us daschadu wihsfi gahda, par prahtibu, brihwibu un us wiffu teizamu buhschana passubbinadami; bet schee atkal paschi ne buht ne gribb dsihtees us preekschu. Apkwesuschu zuhkahn blakkam ne gribb atstahnt zuhkas buhschana. — Woi tè zits kas wainigs, kà paschu flinkums un patgalwiba?

Kad nabbadsiba un ne aisispehschana pee tam wainiga buhtu, tad dascha nabbagu buhdina ne taptu trihskahrt spohdraka redseta par daschu baggatu mahjahm, kas feewu, behrnus un sewi dsihres jeb tirgü eedami jeb braukdami wairak ar pirktahm drahnahm nepaschu austahm gresnojahs. Kà passetu, kad no tam fakkamu wahrdu zeltu: „Drehbes spihd, istabas smird!“ Gan prasti! — Nu tad, luhdsami, darrifim kà tohpam pamahziti! Gohdasim tohs zeenigus un mihtus, kas mums labbus padohmus peedohd! Zeenifim un gohdasim ne ween ar wahrdeem, bet wehl wairak ar darbeem, winnu mahzibas pamasam isdarridami, tad ne buhs tee welti puhlejusches muhs gohdà zelt gribbedami; mehs atkal laimigi un prahta laudis buhsim sauzami.

S. B.

Saunas sinnas.

No Garlow pilsehtas Kreewu semmè raksta, kà par winnu gabbalu pirmà Mei deenà tahda breesniga sturma effohnt trakkojuse ar stipru leetu un kruffu, kahdu wehl ne effohnt ne kad redsejuschu. Sa sturma ap pulksteni pufszelt

pezeem pehz pufädeenäs zehluſees, no ſeemeta waſkara ſtuhra nahkdama, kahdas 50 werſtes ſawu plattu zekku eedama ar leelu ſkähdi un pohſtiſchanu irr apſihmejuſi. Druwas, plawas, dahrus un zekus dikti ſamaitajuſi; fudmallas, ſluſſſchas un tiltus iſpohſtijuſi, ka us leeſeem zekkeem ween kahdi 50 tilti effoht iſahrediti. Tas leetus tä gahſees, ka ir us arrannu ſemmi uhdens tä uſpluhdis, ka arklus, kaſ tur effoht palikkuſchi, aiſneſſis, dauds weetäs plattas un dſikkas grawas iſrahwis; 2 ganni, kaſ lohpus gannijuſchi, no uhdens aiſrauti noſlikuſchi, täpat ir daſch lohpinſch buhs pohſtä gahjis. Zits puſis ar ratteem un ſirgu pa uhdeni aiſgahjis. Kruffa lihds puſ mahzinam ſmagga krittufi un lihds ar to leetu un ſtipru ſturmi ne iſteizamu leelu ſkähdi darrijuſchi. Zanni pilfatä ween, bes zittahm ſkähdehm, kahdas 83,836, laſſi: aſtondeſmit un trihs tuhlftoſchi, aſtoni ſimti un trihsdeſmit feſchas glahſu ruhſes no lohgeem un lampju luktueem iſſiſtas, ko us 21 tuhlftoſchu fudraba rubtu rehkina. Tas wiſſuſtiprakais negaiſs kahdu puſs ſtundu trakkojis, tad pehz to leetu kahdas puſs treschas ſtundas tä leetin lehjis.

Scheit tew, miſhlais laſſitajs, parſianu fazzihſ töhp, ka Garkow pilſehta irr Ukrainu ſemmes gubernements jeb waldifchanas pilſehta, tä tä muhſu Selgawa Kurfemmes gubernements pilſehta. Winna irraid 1408 werſtes no Pehterburgas, no mums ſtahw us deenas widdus puſſi, kurrä wairak tä 11,000 zilweku dſihwojoht. Tä pilſehta ſtahwoht lihdsenä ſemmes gabbalä, kurras druwas un lauki labbi augligi effoht, ka arriſan labs weffeligs gaiſs, kaſ ne par dauds aukſts, nedſ arri lohti karſts. No ſiwim tur effoht truhkums, tadeht ka tur maſ jeb nekahdi ihſteni eſeri ne effoht.

Wehl no Kreewu ſemmes rakſta, ka Mohilewes guberniä iſgahjuſchä ſeemä effoht traks wilks kahdas 13 zilwekus aprehjis; kad tas nu wehl weenam ſemneekam gribbejis uſkriſt, tad tas to trakku ſwehru effoht ſakehris un zeeti turrejis laudis ſaukdams, kamehr tee atſtrehju-

ſchi un to noſittuſchi. Tä tas drohſchais wihrs ſawu un daſchu zittu turwakaju dſihwibu no turpmaſas nelaines glahbis, un to bailibu, kaſ dauds zeklineekus baidija, nowehrsis. Kad tas muhſu ſchehligam Keiſar am tappis ſinnams darrihts, irraid Tas tam drohſcham wihrum fudraba gohda-ſihmi dahwinajis ar to wirſtrakſtu: „Par drohſchprachtibu,“ lai tas to kamehr dſihws par peeminu pee kruhtim neſſa.
M. B.

Schurku miheſtiba.

Katrs Deewa raddijums ſawu kahrtu mihl un par winnas uſturreſchanu gahda; bet zil leelu miheſtibu Zahſeps Purdeu, ihſts pateſibas miheletais un iſmannigs wihrs eekſch dabbas-leetahm, pee ſchurkahm redſejis, par to dikti irr ko pabrihnitees. Wiſſch tä ſtahſta: „Kahdä rihtä es gulleju gultä, ſwezze degga mannim klahſt un es laſſiju grahmata. Us weenreis dſirdeju trohlfni eekſch ſeenas — un ta ſeena bija dubbulta no beſſahm dehlehm fafiſta. — Es palikku kluff un klaufijohs, kaſ ar to trohlfni iſjuks; un redſi, us weenreis iſſchahwahs kahda ſchurka no tahs ſeenas, apſtattijahs knaſchi wiſſaplahrt, un nomannidama, ka wiſſur gluſchi kluff bija, ſchahwahs ta atpakkat zaurumä eekſchä, un pehz kahda brihtina iſwedda wehl ohtru jo leelaku un wezzaku pee auſihm nokehruſe lihds ahra. Es pamaſihnam teem ittin turu klahſt peeleezohs, un nomanniju, ka ta, ko ta pirma ſchurka pee auſim nokehruſe iſwedda, jau no wezzuma dikti firma un pagallam neredſiga bija. Tä redſiga wehl ar ohtru jaunu, kaſ pehzak no ta zauruma iſſchahwahs, laſſija nu kahdas druſzinas, ko tur warreja gar ſemmi dabhuht un neſſa tahs tai neredſigai klahſt, kaſ warr buht winnu mahte bija, un tä to ehdinaja. Wet no nejaufchu nahza kahds tanni lambari eekſchä, un tad abbas redſigas brehkdamas ſagrahba to neredſigo pee auſihm un ar johni erahwa zaurumä eekſchä. — To redſedams es dikti pabrihniyohs, ka ſchurkas, tahds maſs un nezeenihſ raddijums, tahdu miheſtibas-darbu

proht, ko pee ta leelaka pulka no zilweka behr-
neem, kam Deew's to wezzaku-mihleschanas
baufti pawehlejis, ne buht ne reds."

E. Dunsberg.

Swefchas semmes sinna's.

No Rohdes fallas, Turku walsti.
No tur raksta, ka tai 28ta Webruar f. g. leela
semmes trihzeschana kahdas 5 deenas bijufe
un leelu skahdi darrijufe, leelus un jaunus nam-
mus un zittas ehkas apgahsdama. Tas pil-
fats Lewiffi, kura 1500 nammi bijufchi,
effoht lihds ar kahdeem 600 zilwekem semme
fagrinnis. Urriksan turpat weens moests effoht
no diwi kalneem, kuru starpâ tas stahwejis,
no teem apbehrts tappis. Wezzas uppes effoht
pasudduschas un jaunas atkal zittas weetas
zehlfuchas, un semme daschâs weetas ta pah-
wehrtufees, ka bail effoht bijis luhkotees. —
Woi redsi, lassitajs, Deewa warrenu rohku
un Winna brihnuma darbus?! — Bihstees
Lo un pakaufti tam!!

E. F. S.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstis ic. ic. ic.,
tohp no Wezzpillesmuifschas pagasta teefas wiffi tee,
kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee tahs at-
stahdas mantas ta nomirruscha Wezzpilles fainmeeka
Spinsteru Janna Krauklis, par kura mantu parradu
labbad zaur schih's deenas spreedumu konkurje sprecsta,
usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas wiffawehlfak
lihds 29to Juhli f. g. ar sawahm prassifchanahm pee
schih's pagasta teefas peeteiktees. Wezzpilles pagasta
teefa, tai 9ta Juhni 1851.

(L. S.) + + + Janne Zanneberg, pagasta wezz.
(Nr. 202.) R. Koehler, pag. teefas srihw.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstis ic. ic. ic.,
tohp no Dsbach-Freiberges pagasta teefas wiffi tee, kam
pee tahs masas atstahdas mantas tahs tai 18ta Dezem-
ber 1850 Dsbach muifschâ nomirruschas atraitnes Ulme
Peterfohn kohda mantojama teefa buhtu, jeb ja kas
dohmatu ko mantohht, usaizinati un fahkti, gadda un
deenas starpâ, no tahs deenas rehkinajoht, kad schi
fluddinaschana trescho reis walstis Awifes buhs stahwe-
just, ka tai beidsamâ peeteikschanas-terminâ, woi

poschi woi zaur weefneekem, fur tabbi wehleti, un fur
wajjadfigs ar assistenteem un pehrmindereem schai teefas
weekâ atnahkt un tif labb sawu mantojamu teesu ka
wajjadfigs peemeldeht, ka arri tahs peerahdischanas-
simes par tam usrahdiht, jo zittadi tohs, kas sawas
prassifchanas ne buhs usdewufchi, no tahs atstahdas
mantas isflehigs un wehlfak wair's ne klaufigs. Dsbach-
Freiberges pagasta teefa, tai 24ta Mei 1851.

(Nr. 59.) + + + Jnte Teefneek, pagasta wezz.
H. Plettschun, teefas srihw.

No Krohna Talsinas pagasta teefas tohp wiffi par-
radu deweji ta Krohna Brunnawas muifschas Natfchu
fainneeka Pehter Brunnemig, par kura mantu par-
radu deht konkurje sprecsta, usaizinati, wiffawehlfak
lihds 13tu August 1851 pee schih's pagasta teefas ar
geldigahm peerahdischanahm peeteiktees; tapat arri tee,
kas minnam ko parradâ buhtu, sewi usdohstees, jo
peh' schi terminâ neweemu parradu-prassitaju wair's
ne klaufigs, un kotris parradneek's, kas ne buhs sewi
usdewees un no teefas tiks atraites, zetit's to peh'z lik-
kumeem sprecstu srahpi. Voggu muifschâ, tai 7ta
Juhni 1851.

(Nr. 467.) + + + Pehter Lieberg, pagasta wezz.
E. Neuland, teefas srihw.

Kad ta pee Zelgawas peeroftita, dands gaddus Lin-
des muifschas aprinki dshwedama atraitne Kattribne
Krepig mirruse, tad tohp minnas mantas reh'maji us-
aizinati, tai wiffawehlfak lihds 20tu August f. g. pee
Lindes pagasta teefas peeteizahs un to atstahdu mantas
masumu prettim neman. Lindes pagasta teefa, tai
20ta Juhni 1851.

(Nr. 99.) + + + F. Weikert, peefchedetajs.
Grünthal, pag. teefas srihw.

Us aprinka teefas pawehleschanu taps tai 16ta
Juhli f. g. tee tam lihdschinnigam Frank-Seffawas
nehderneckam Johann Weidemannu peederrigi 2 srigi,
5 aitas, 2 juhkas, 1 gohws, 6 schis, 2 komodes,
1 ratti, 1 kammanas un zittas mahju dshwed-lectas
Frank-Seffawas muifschâ prett skaitamu naidu wairak-
soblitajem uhttrup' pahrdohhti. Frank-Seffawas pa-
gasta teefa, tai 20ta Juhni 1851.

(Nr. 48.) Peefchedetajs Birkert.
Teefas srihwieris Berkomski.

Zitta fluddinaschana.

Zaur scho tohp sinnamu darrifka, ka scho gadd to
Zehkaba-tirgu pee Greeses basnijas tai 12ta un 13ta
Juhli turrehs.

Leelas Eferes muifschaswaldischana.